

ARBEIÐSEFTIRLITIÐ

Administration of Occupational Safety and Health
Fútalág 1B ☛ P.O.Box 1134 ☛ FO-110 Tórshavn ☛ Faroe Islands
Tlf. +298 317811 ☛ Fax +298 314489 ☛ E-mail: info@arbeidseftirlit.fo

Skrásetingar nr.:

L-E012-5

Leiðbeining um fyriskipan móti heilsuvanda í samband við málaraarbeiði.

Alment.

Arbeidseftirlitið hevur gjørt hesa leiðbeining um málaraarbeiði, fyri at kunna um tey ráð og tiltøk, sum skulu fremjast, sambært arbeiðaraverndarlógina og kunngerð nr. 84 frá 25. aug. 1983 um evni og tilfar, herundir eisini vinnuligt málaraarbeiði.

Í leiðbeiningini eru talvur við lyklatali, sum vísa, hvørji persónlig trygdartiltøk eru neyðug fyri tey ymisku sløgin av evnum, soleiðis at ein kann verja seg á besta hátt, tá hesi evni verða nýtt.

Leiðbeiningin umfatar fyriskipanir móti heilsuskaðum. Fyriskipanir móti bruna-, spreingi- og øðrum skaðum eru ikki tiknar við her.

Øki.

Leiðbeiningin fevnir um vinnuligt arbeiði við:

1. Málringavørur, og límvørur, sum verða brúktar til uppseting av tapeti, hessian, vevnaði og líkn.
2. Tynningar- og reinsievní í samband við tey arbeiði, sum nevnd eru í pkt. 1.
3. Klárgerðing í samband við tey arbeiði, sum nevnd eru í pkt. 1 og 2.

Lyklatal

Framleiðarar, innflytarar og solumenn, hava skyldu til, at omanfyri nevndu vørur eru merktar við lyklatalum, áðrenn hesar verða útflýggjaðar til nýtslu.

Fyri framleiðslur, har ein blanding av fleiri komponentum verður fyriset ella tynningarevni skal blandast í, skal lyklatal eisini ásetast fyri ta liðugtgerdu blandingina.

Tað ásetta lyklatalið skal týðiliga verða merkt á pakktilfarið ella á annan hátt verða givið brúkarinum skrivligt.

Ásetan av lyklatali

Í kunngerð Arbeidseftirlitsins um vinnuligt málaraarbeiði, verður sagt um ásetan av lyklatali:

1. at talið frammanfyri sambindingarstrikuna sigur frá tí heilsuvanda, sum stendst av at anda inn dampin frá úrdráttum av óstöðugum evnum, íroknað lívrunnum loysingarevnum,

Lógarheimild:

Løgtingslóg nr. 58 um arbeiðaravernd frá 24. mai 1974 og Kunngerð nr. K-E012-2 um evni og tilfar frá 25. august 1983

Útgivið fyrstu ferð:

1. juni 1993

Seinastu broytingar:

6. januar 1999

2. at talið aftanfyri sambindingarstrikuna í lyklatalunum sigur frá tí heilsuvanda, sum er:
 - a) tá húð og eygur koma í beinleiðis samband við evnið,

- b) at anda inn dropar ella dust frá sprotutöku av evninum ella dust, sum stavar frá evninum,
 c) at eta av evninum, t.d. í samband við at fáa sær ella við royking.

Talið frammanfyri sambindingarstrikuna verður ásett eftir MAL (Mátitekniskum Arbeidsheilsu-frøðiligum Lufttørvi), mátað í m³ luft pr. litur evni.

MAL verður vanligaroknað út frá innihaldinum av óstøðugum pørtum í evnunum, teirra heilsufrøðiliga markvirði og teirra avsetuskjótaleika.

Út frá MAL og frá royndum av málingaarbeiði og mátingum av luftdálking, kann millum annað nýtslan av andadráttarverju ásetast soleiðis, at arbeiðið kann gerast undir tryggum umstøðum.

Hækkandi tal frammanfyri sambindingarstrikuna sigur frá hækkandi MAL og harvið hækkandi tørvi fyri nýtslu av andadráttarverju.

Talið frammanfyri sambindingarstrikuna er ásett soleiðis:

00-	svarar til MAL	>	0	<	30 m ³ /l
0 -	svarar til MAL	>	30	<	100 m ³ /l
1 -	svarar til MAL	>	100	<	400 m ³ /l
2 -	svarar til MAL	>	400	<	800 m ³ /l
3 -	svarar til MAL	>	800	<	1600 m ³ /l
4 -	svarar til MAL	>	1600	<	3200 m ³ /l
5 -	svarar til MAL	>			3200 m ³ /l

Talið aftanfyri sambindingarstrikuna flokka framleiðsluna í sjev bólkar, og sigur m.a. frá, hvørja persónliga verndarúgerð og hvørji serlig arbeiðsklæðir ein skal nýta til tey ymisku málingaarbeiðini.

Í fylgjandi yvirliti verður greitt frá innihaldinum og slagnum av teimum skaðiligu evnum í ymiskum framleiðslum, og eru tað árinini og vandarnir av hesum evnum, sum hava verið avgerandi fyri ásetan av teimum persónligu verndartiltøkum fyri hesar sjev bólkar.

Merking: Innihald:

- 0 Vatn.
- 1 Framleiðslur við innihaldi av tilfari, sum ikki hevur við sær kend skaðaárin við málaraarbeiði, ið ikki dálkar av sær, men við skaðaárin, tá sprotitoka og dust v.m. verður andað inn.
- 2 Framleiðslur, ið innihalda skaðaelvandi tilfar, tá tað verður svølgd ella tá sprotitoka og dust v.m. verður andað inn, men uttan kend skaðaárin áhúð og eygu av málingaarbeiði, sum ikki dálkar av sær.
- 3 Framleiðslur, sum hava í sær skaðaelvandi tilfar, tá tey koma í samband við húð og eygu og tá sprotitoka og dust v.m. verður andað inn. Skaðaárin kann eisini verða ovurviðkvæmi.
- 4 Framleiðslur við innihaldi av tilfari, sum hevur við sær vanda fyri etjan.
- 5 Framleiðslur við innihaldi av tilfari, sum er sera ovurviðkvæmiselvandi, um tað kemur í samband við húð, ella er serliga heilsuskaðiligt um hetta kemur í samband við húð og eygu.
- 6 Framleiðslur við innihaldi av tilfari, ið er eitrandi, kemur tað í samband við húð og eygu, og tá sprotitoka og dust v.m. verður andað inn, ella svølgd í smáum mongdum.

Tað endaliga lyklatalið vil soleiðis verða samansett av tveimum tølum, ið eru bundin saman við eini sambindingarstriku.

Reglurnar hava tað við sær, at lyklatalið fyri framleiðslurnar, sum skulu nýtast til vinnuligt málinga-arbeiði, skulu ásetast:

- a. fyri lidna framleiðslu av framleiðara/innflytara/sølumanni,
- b. fyri blandingar, lýstar í leiðbeining framleiðarans/innflytarans/sølumannsins,
- c. fyri blandingar, sum eru ikki lýstar av framleiðara/innflytara/sølumanni, av brúkarinum (arbeiðsgeraranum). Brúkarin kann spyrja framleiðara/innflytara/sølumann um lyklatalið, ella áseta tað við at nýta tey hægstu tøluni frá komponentunum fyri eins væl frammanfyri sum aftanfyri sambindingarstrikuna.

Viðmerkingar:

Ein framleiðari/innflytari/sølumaður, sum uppgævir eitt tynningarevni til eina framleiðslu, eigur samstundis at uppgæva, við hvørja tilseting lyklatalið skal broytast, t.d. máling xx við lyklatali 2-1 verður tynt við miniralskum terpentini við lyklatali 3-1.

Tynning av xx við meira enn yy% terpentini hevur við sær, at lyklatalið fyri ta lidnu blandingina skal broytast til 3-1.

Annars skal verða gjørt vart við:

- at talið frammanfyri sambindindarstrikuna ofta hækkar, um ein framleiðsla verður tynt við lívrundum loysingarevnum,
- at um eitt reinsievni verður blandað við vatni, fær blandingin, sum er klár at nýta, vanligu hava eitt lægri tal aftanfyri sambindingarstrikuna, enn tað óblandaða reinsievni,
- at í ávísu fleir-komponentskipanum verður minni eftir av upprunaevninum, bæði vegna tynning av komponentunum og atburði millum komponentarnar. Tað kann hava við sær, at lyklatalið fyri ta lidnu blandingina verður lægri enn fyri teir einstøku komponentarnar,
- at í ávísu fleir-komponentskipanum hevur blandingin tað við sær, at óstøðugir lutir verða givnir leysir, og førir hetta við sær, at tann lidna blandingin skal hava eitt hægri lyklatal, enn teir einstøku komponentarnir.

Dømi um merking av framleiðslum:

a. Tynningarevni:	Lyklatal:
Mineralskt terpentín	3 - 1
Xylener	4 - 1
Toluen.....	5 - 1
Acetone.....	4 - 1
b. Málavørur v.m.:	
Plastmáling til veggir (matt).....	00- 1
2-komponent epoxy máling (uttan loysingarevni)	0 - 5
Alkydmáling, hálvblank	2 - 1
Alkydmáling við mineralskum terpentini og blýggj	2 - 2
Cellulosulakk.....	4 - 1
Littøkuevni	5 - 3

Allar framleiðslur, íroknað blandingar sum eru klárar at brúka, mugu bert nýtast til vinnuligt

endamá, tá lyklatal eru ásett og lýst eftir teimum til eina hvørja tíð galdandi reglum, og skal lyklatalið altíð verða til skjals á arbeiðsstaðnum.

Val av framleiðslum og evnum.

Ein framleiðsla ella eitt evni má ikki nýtast, um møguleiki er fyri at skifta um við eina aðra framleiðslu ella eitt annað evni, sum eftir lyklatalinum er minni hættisligt og minni nervandi.

Tá nýtlan av einum umbýtisframleiðslu/-evni hevur við sær ikki lítisverdar munir í tekniskum eginleikum og útreiðslum, skal gerast ein samlað meting av teimum teknisku og fíggarligu fylgjunum viðvíkjandi teimum fyrilitum, sum hava við trygdina og heilsuna at gera.

Trygdarskipan virkisins skal verða við at gera metingina, um eitt umbýti kann fara fram.

Um umbýtið ikki kann fara fram, sum nevnt í fyrsta petti í hesum stykki, ella um eitt umbýtið fellur burtur, tí ein samlað meting vísir, at nýtlan av einari umbýtisframleiðslu/-evni, vil hava við sær órímligar meirútreiðslur fyri arbeiðsgevarin, skal hetta, um tað verður kravt, skjálprógvast yvir fyri Arbeiðseftirlitinum.

Viðmerkingar til lyklataltalvunar.

● Hetta merki í lyklatalvunum vísir til tað minsta kravið av persónliga vernd, sum skal nýtast til tað ávísa slag av máling.

○ Hetta merki í lyklatalvuni sigur, at gassgríma við sílu skal nýtast, tá talan er um arbeiði við máling uttandura í stilli.

Viðmerkingar annars:

- Við innandura lítið øki er at skilja øki, sum hvørt sær ikki er størri enn 4 m² og sum tilsamans hægst er 1/10 av tí samlaða øki í einum rúmi.
- Har vandi er fyri, at hendurnar verða dálkaðar av evninum, skulu handskar nýtast, sjálvt um hetta møguliga ikki er nevnt í talvunum.
- Andlitsverja skal nýtast, tá talan er um spruttandi arbeiði. Er hendan verja bygd inn í hettu ella hjálm, ið verða nýtt undir arbeiðinum, fellur kravd eygnavernd í so føri burtur.
- Í smáum innilokaðum rúmum t.d. skápum, skulu somu persónligu verndarlutir nýtast, sum til "innandura stórt øki".
- Verndarbúni skal nýtast, tá dálkingin er so umfatandi, at vanlig arbeiðsklæðir ikki verja móti, at húðin kemur í samband við evni.

Orðafrágreiðing.

Andlitsskermur: Hesin skal verja ímóti, at evni spruttar í eyguni ella á andlitshúðina.

Arbeiðshandskar: Handskar skulu verða av egnaðum tilfari til at verja hendurnar móti mekaniskum húða-skaða t.d. skøvur og bløðrur. Arbeiðshandskar kunnu eisini verða nóg góð verja móti kemisk-um árinum (sí handskar) t.d. turrum dusti frá sroytiarbeiði.

Andadráttarverja: Andadráttarverja við dust- og/ella gasssílu skal verða góðkend av Arbeiðseftirlitinum. Verjan skal verða góðkend til nýtlu móti tí dusti og/ella gassi, sum er til staðar, meðan arbeitt verður. Andadráttarverjan skal verða hóskilig og passa til brúkaran.

Eygnavernd: Verndarbrillur ella skermur, sum skal verja eyguni móti sprutti frá evninum, arbeitt verður við.

- Frískluft:* Við frískluft er at skilja samantrýst luft frá kompressara ella trýstluftfløsku, ið lýkur galdandi reglur um minstamark fyri innihald av heilsuskaðiligum evnum, og skal hon verða reinsa fyri vætu og olju-restir, áðrenn hon kemur til andingargøgnini.
- Frískluftgrímur:* Hesar fáa luftveiting antin frá kompressara ella trýstluftfløsku og eru tær tilevnaðar antin sum hálv- ella heilgrímur. Grímurnar skulu verða góðkendar av Arbeiðseftirlitinum, hóskiligar og passa til brúkaran.
- Dustgríma v. sílu:* Gríman skal við sílu skal verða góðkend av Arbeiðseftirlitinum at nýta móti tí dusti, sum er til staðar, meðan arbeitt verður. Gríman skal verða hóskilig og passa til brúkaran.
- Gassgríma v. sílu:* Gríman við sílu skal verða góðkend av Arbeiðseftirlitinum at nýta móti tí ávísa slagi av gassi, sum er til staðar, meðan arbeitt verður. Gríman skal verða hóskilig og passa til brúkaran.
- Sam.gríma v. sílu:* Her er talan um eina samansetta grímu, ið hevur eina dust- og eina gasssílu og er ætlað at verja móti bæði dusti og gassi, sum er til staðar, meðan arbeitt verður.
Gríman við sílum skal verða góðkend av Arbeiðseftirlitinum til tað ávísa arbeiðið.
- Verndarbúni:* Ein verndarbúni er ætlaður at halda tað nýtta evni burtur frá húðini undir arbeiðinum. Slag av verndarbúna valdast evnið, ið nýtt verður til tað ávísa arbeiði, t.d. innihaldi av vatni, upploysingarevni, pigmentum v.m.
- Hetta:* Hettan skal verja tann partin av høvðinum, sum ikki er bjálvað av øðrum persónligum verndarlutum.

Arbeiðseftirlitið, hin 16. januar 1996.

Eli Davidsen, stjóri (sign.)